

IV TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Jr1 ,4-5.17-19)

Lugemine prohvet Jeremija raamatust:

Juuda kuninga Joosija ajal tuli mulle Issanda sõna ja ta ütles: "Veel enne, kui ma sind emaihus vormisin, ma tundsin sind, ja enne, kui sa emaüsst väljusid, pühitsesin ma sind ja panin su rahvaile prohvetiks. Sellepärast võta oma niuded, astu ette ja kuuluta neile kõik, mida mina sul käsin öelda. Ära kohku nende ees, et mina ei peaks sind nende ees kohutama. Ja vaata, mina teen su täna kindlustatud linnaks - raudsambaks ja vaskmüüriks kogu maa vastu, Juuda kuningate ja nende nõunike, preestrite ja kogu maa rahva vastu. Nead võitlevad sinuga, kuid nad ei saa sinust võitu, sest mina olen sinuga," ütleb Issand, "ja mina päästan su".

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps71 ,1-2. 3-4. 5-6. 15.17)

R: Sinu õiglusest kuulutab mu suu.

Issand, sinu juures ma otsin pelgupaika,
ära lase mul jääda häbisse!
Oma õigluses päästa mind ja tee mind vabaks,
pööra oma kõrv minu poole ja aita mind.

R:

Ole mulle kindlaks kaljuks, kuhu võin aina tulla.
Sina oled töotanud, et sa aitad mind,
sina oled mu kalju ja mu mägilinnus.
Issand, päästa mind ülekohtuse käest.

R:

Sest sinu peale ma olen lootnud
mu noorusest saadik.
Sinule olen toetunud emaüsst peale -
sellest ajast, kui sa mind tema ihust valla päätsid.

R:

Minu suu kuulutab sinu õiglusest,
sinu lunastusest päevast päeva.
Jumal, sina oled mind õpetanud mu noorusest peale,
veel tänagi kuulutan ma sinu imetegudest.

R:

(Teine lugemine 1Ko12 ,31 - 1Ko13 ,13)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, taotlege suuremaid vaimuandeid ja ma näitan teile veel ülevama tee. Kui ma räägiksin

inimeste ja inglite keelt, aga mul ei oleks armastust, siis ma oleksin nagu kumisev vask ja kõlisev kuljus. Ja kui mul oleks prohvetianne ja ma teaksin kõiki saladusi, kui ma mõistaksin kõik ära ja mul oleks kogu usutäius nii, et ma võiksin mägesid teisale tõsta, aga mul ei oleks armastust, siis poleks minust midagi. Ja kui ma kogu oma vara ära jagaksin ja annaksin oma ihu ära põletada, aga mul ei oleks armastust, siis ei oleks mul sellest mingit kasu. Armastus kannatab kaua, armastus on helde, tema ei kadesta, ei kelgi ega hoople, ta ei käitu inetult ega otsi omakasu. Tema ei saa vihaseks ega meenuta kurja, tal ei ole rõõmu ülekohtust, aga tõe võidu üle on ta rõõmus. Tema kannatab kõik välja, usub kõiges, loodab kõiges, talub kõike. Armastus ei lõpe iialgi. Prohvetiennustused - need saavad kord otsa, keeltega rääkimine - see lakkab, teadmine - seegi osutub asjatuks. Sest puudulik on meie teadmine ja puudulik meie ennustamine, aga kui tuleb täiuslik, siis jääb puudulik kõrvale. Kui ma olin väeti laps, siis ma rääkisin nagu väike laps, mõtlesin nagu väike laps, arutlesin nagu väike laps. Aga kui ma sain meheks, siis jätsin lapse kombat kõrvale. Praegu me näeme hägust kujutist, otsekui peeglist, siis aga palgest palgesse. Praegu ma mõistan puudulikult, siis aga täieni, nii nagu Jumalgi mind täieni mõistab. Ent nüüd jääb usk, lootus ja armastus - need kolm, aga suurim neist on armastus.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 6,63b.68c)

Halleluuja. Issand, sinu sõnad on Vaim ja elu,
Sinul on igavese elu sõnad. Halleluuja.

(Evangeelium Lk4 ,21-30)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal ütles Jeesus Naatsareti sünagoogis rahvale: "Täna on kirjasõna teie kuuldes täide läinud". Ja tema kõne oli kõigile meeltemööda ja nad imestasid nende armu sõnade üle, mis ta rääkis, kuid nemad ütlesid: "Kas see pole mitte Joosepi poeg?". Siis Jeesus ütles neile: "Küllap te nüüd ütlete mulle vanasõna: arst, aita iseennast! Tee kõike seda, millest me oleme kuulnud sind Kapernaumas teinud olevat, ka siin oma kodukohas!" Ja Jeesus ütles: "Tõesti ma ütlen teile: ühtki prohvetit ei võeta vastu tema kodukohas. Tõesti ma ütlen teile: palju oli lesknaisi Iisraelis Eelija päevil, kui taevas oli lukus kolm aastat ja kuus kuud, nii et suur nälg oli üle kogu maa, kuid Eelijat ei läkitatud kellegi juurde nende seast, vaid Sareptasse Siidonimaal, ühe lesknaise juurde. Ning palju oli pidalitõbiseid Iisraelis prohvet Eliisa ajal, kuid keegi ei saanud puhtaks, kui vaid Naaman, see süürlane". Seda kuuldes läksid sünagoogis olijad raevu. Nad tõusid püsti ja ajasid ta külast välja ning viisid järsaku servale, millel nende küla asus, et teda sealt alla kukutada. Aga Jeesus läks nende keskest läbi ja kõndis oma teed. See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, see on lausa imestusväärne, missugune liikiderohkus meresügavustes valitseb. Paljud süvamere elanikud näevad välja nii, nagu oleks mõni ulmefilmi disainer nad visandanud: mõned on nagu valgustatud kosmoselaevad kaugetest galaktikatest, teised jälle hirmuäratavad, nagu pärineksid nad jubedaimast õudusfilmist. Lisaks sellele on aga ka palju niisuguseid mereelukaid, kes esimesel pilgul näevad üsna tavalised välja, nad meenutavad kivi või

lilleõit. Aga kui mõni väike kala neile pahaaimamatult liiga lähedale tuleb, siis avavad nad täiesti ootamatust kohast oma lõuad ja amps! Vaene kalake ongi läinud... Looduses ei esine seda paraku kunagi, et mingi elukas avab lõuad, näitab sulle oma jõudu ja... teeb sulle seejärel pai või lausa kena kingituse.

Oma Jumalast ja headest inimestest me usume aga just vastupidist: nad näitavad oma võimu selleks, et meile abiks olla. Kõik inimesed ei ole õnneks ka enam ainult saagijahil loomad, vahel võivad nad tõesti ka kingitusi teha või juhatada teadmiste juurde, mida meil võib vaja olla. Kuid kriitilist meelt ei tohiks siiski minetada: kui keegi kutsub meid mõnele kahtlasena tunduvale üritusele või püüab meile midagi maha müüa, siis võib kergeusklikkus kalliks maksma minna. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, sellest loost, mida täna kuulsime, on evangeeliumites kaks versiooni. Luuka evangeeliumi järgi tuleb Jeesus esimest korda oma kodulinna kohe pärast tema avaliku tegevuse algust Judeas, kus ta paastus kõrbes 40 päeva ja kus Johannes ristis ta Jordani jões. Matteus ja Markus aga kinnitavad, et Jeesus käis Naatsaretis peaaegu terve aasta hiljem (Mt 13,53-58; Mk 6,1-6). Kui Luuka järgi näib tema missioon olevat seal veel üsna tundmatu, siis teised kaks evangelisti räägivad juba Jeesusest kui tuntud imetervistajast. Selle kõige alusel võib oletada, et ta külastas oma kodukanti kahel erineval korral.

Ometi ei võetud Jeesust vastu, ja alati sama põhjendusega: "Kas see pole mitte Joosepi poeg? Puusepp, Maria poeg, Jakobuse, Joosese, Juuda ja Siimoni vend? Kas ei ela tema õed siin meie juures?" (Tollal kutsuti vendadeks ja õdedeks ka näiteks tädide ja onude lapsi). Ja nad põlgasid ta ära mõlemal korral... Põlgasid ära, kuigi Jeesust kasvõi imearstina oleks neile ju hädasti vaja olnud: haigused olid neil aegadel palju sagedasemad ja raskemad kui tänapäeval, mõni üsna väike vigastuski võis olla surmav, kui haava põletik lõi. Ja ikkagi, sellele kõigele vaatamata ei võtnud Naatsareti elanikud Jeesust vastu üksnes seetõttu, et enda arvates nad tundsid teda liiga hästi. Nii leidis Jeesus Naatsaretist Markuse ja Matteuse kohaselt eest ainult mõned inimesed, keda eelarvamused ei seganud temalt terveks saamist paluda.

Miks ei võetud siis Jeesust tema kodukandis vastu ja miks oli tema päritolu nii suureks komistuskiviks? Võibolla peitub üks peamisi põhjuseid selles, et sõna "Messias" - "Jumala salvitu" - kõlab nii paljutõotavalt, et sellega seostuvad ülisuured ootused. Kui aga Messias osutus ainult õpetajaks, kes tuli andma uusi reegleid ja kuulutama uusi lootusi, siis oli seda rahvale lihtsalt liiga vähe. Messias oleks pidanud nende unistustes tulema taevavägede leegionide keskel ja mitte selleks, et kuulutada teadmisi ja tarkust, kutsuda inimesi üles meelt parandama, vaid eelkõige näitama võimu. "Näita meile isa, sellest on meile küllalt!" nõudsid temalt isegi tema oma jüngrid (Jh 14,8).

Ilmselt samal põhjusel on ka tänapäeval nii palju inimesi, kes ei suuda Kristusesse uskuda, sest Jumala ilmumisest oodatakse ikka ennekõike võimu manifestatsiooni, mõtlemata inimese enda kutsumusele ja ülesandele siin maailmas. Kogu universumi ja meie koduplaneedi olemasolu, koos kõigi imeliste mereelukate, taimede ja loomade lugematute liikidega - nende hulgas ka mõtlev inimene - annab niigi tunnustust Looja vägevusest. Tema on pakkunud meile võimaluse areneda, kasvada mikroorganismidest kuni inimvaimuni, kellele ta on töötanud igavese elu.

Armsad õed ja vennad, Jumalasse on võimalik uskuda ka puhtalt lihtsameelsuse ja passiivsuse pinnalt, oodata kedagi, kes imeväel kõik probleemid meie eest ära lahendaks. Jumala kõigeväelisusse uskuda on iseenesest lihtne, kuid tema ilmutatud põhimõtete järgi elamine on sageli keeruline, ebapopulaarne ja tülikas. Võibolla tõesti oleks apokalüptiline Messias veenev, ja paljud lahkusud just sellisena tema võidukat taastulemist ootavadki. Kuid tema tulemine ei pruugi olla ainult rõõmustav: see sündmus tähendaks ju ühtlasi, et inimese ja maailma areng seega lõppeks, midagi ei saaks enam muuta.

Kui maailma lõpp oleks tulnud kaks tuhat aastat tagasi, nagu paljud Jeesuse kaasaegsed veel oma eluajal ootasid, siis ei oleks olnud ei Bachi ega Beethovenit, Shakespeare'i, Einsteini, Marie Curied ega lugematuid teisi, kelle üle me võime täna Jumalale tänulikud olla. Lunastaja ilmumine väes on ilmselt siiski midagi, milleni peab inimkond kasvama, mille ta peab ära teenima, seda kingitust ei anta enne kui aeg on küps. "Sest Jumala riik ei tule tähelepanu äratades, ei öelda: "Ennäe, siin!" või "Seal!", sest vaata, Jumala riik on teie keskel!" (Lk 17,20-21). Aamen